

LUNDS
UNIVERSITET

”The White Influencer’s burden”

En studie om hur två svenska influerare porträtterar barn vid humanitärt arbete.

Ronja Sandberg

Avdelningen för mänskliga rättigheter
Historiska institutionen
Kurskod: MRSG31
Termin: VT 2019
Handledare: Andreas Tullberg
Omfång: 10050

Abstract

På sociala medier tar människor sig friheter när det gäller användningen av bilder på barn, och det framförallt inom humanitära organisationer och företag. Bilden på barnet, används som ett politiskt verktyg för förändring och som en empatiförhöjare för att få målgrupper att agera. Fenomenet är något som numera även syns bland kändisars och influerars sociala plattformar, vilket skapar en stor spridning av information och material.

Studiens syfte är att undersöka hur och på vilka sätt barn porträtteras på sociala medier via humanitära insatser. Med bildanalys som metod, kommer en analys utföras på två svenska influerare. Influeraerna har i samband med humanitärt arbete publicerat bilder, med och på barn, på den sociala plattformen Instagram. Vidare undersöker studien huruvida sådana publiceringar reproducerar postkoloniala normer och maktskillnader mellan det globala nord och det globala syd. Analysredskapen som kommer användas ur det postkoloniala perspektivet är: a) *Representation och stereotyper av de "Andra"* och b) *White Savior Complex*. Studien har påvisat att bilderna influeraerna publicerat på barnen skildrar flertalet postkoloniala normer och porträtteringar som påverkar och förstärker synen på *Vi och Dem*.

Nyckelord: influerare, Instagram, humanitärt arbete, bilder på barn, de Andra, representation, stereotyper, postkolonial teori, White Savior Complex

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Problemformulering, syfte och frågeställningar.....	2
1.2	Material och avgränsningar.....	2
1.2.1	Avgränsning.....	4
1.2.2	Källkritik.....	4
1.2.3	Position och forskningsetiska bedömningar.....	5
2	Tidigare forskning	7
2.1.1	Influera på Instagram och påverkan i samhället.....	7
2.1.2	Användandet av bilder på barn vid humanitära arbeten.....	8
2.1.3	Användandet av kändisar vid humanitära arbeten.....	10
3	Teori och metod	13
3.1	Postkolonial teori.....	13
3.1.1	Representation och stereotyper av ”de Andra”.....	14
3.1.2	White Savior Complex.....	15
3.2	Metod.....	16
3.2.1	Bildanalys som speglar narrativet.....	16
4	Analys	19
4.1	Carolina Gynning.....	19
4.1.1	Bild 1.1.....	19
4.1.2	Bild 1.2.....	21
4.1.3	Bild 1.3.....	23
4.2	Margaux Dietz.....	25
4.2.1	Bild 1.4.....	25
4.2.2	Bild 1.5.....	27
4.2.3	Bild 1.6.....	28
5	Slutsats och diskussion	31
5.1	Slutsats.....	31
5.2	Diskussion och avslutande reflektioner.....	34
5.2.1	Användning av influera på Instagram vid humanitära arbeten.....	34
5.2.2	Användning av barn vid humanitärt arbete.....	34
5.2.3	Begränsningar och reflektioner.....	35
5.2.4	Förslag till vidare forskning.....	36
	Referenser	37
	Bilagor	39

1 Inledning

Humanitarian photography is designed and circulated with pragmatic purposes in mind: to fuel political pressure on governments for reform and humanitarian intervention, to raise funds for “good causes” and to establish the legitimacy of specific humanitarian campaigns, organizations and actors, and to convince targeted publics of their duty to act.¹

Precis som står skrivet så används humanitära bilder framförallt av ett specifikt syfte. Ett tydligt tema vad gäller sådana bilder är fokuset på barnet.² I parallell till fenomenet så blir allt fler *kändisar* ansiktet utåt för humanitära arbeten och därav ökar spridningen av sådana typer av bilder. Den aktuella diskussionen har dock övergått till kritiken mot influerare på sociala medier som samarbetar med humanitära företag och organisationer. Studien kommer därav behandla vad som händer när en influerare marknadsför humanitära arbeten, med publicerade bilder av barn, på den sociala plattformen Instagram. I takt med influerares ökande utbredd vad gäller marknadsföring och påverkan i samhället är det därav intressant att lyfta hur barnet porträtteras i inom den kontexten och vilka konsekvenser det får. Sociala medier, och framförallt Instagram, är idag en vanlig social plattform för många människor, därav anser jag att ämnet är aktuellt. Med två influerares publicerade bilder som underlag ska studien behandla huruvida barn porträtteras i bild och språk, samt vad det får för konsekvenser. Jag kommer även med avstamp i den postkoloniala teorin undersöka vad bilderna reproducerar för representationer och stereotyper av det globala syd.³

---

¹ Fehrenbach, Heide, and Davide Rodogno. “‘A Horrific Photo of a Drowned Syrian Child’: Humanitarian Photography and NGO Media Strategies in Historical Perspective.” *International Review of the Red Cross* 97, no. 900, December 2015: s. 1126.

² Ibid. S. 1126.

³ Med *globala syd* syftar jag i denna uppsats till länder som anses vara ”underutvecklade”. Ordet brukar främst inkludera de tidigare kolonierna Sydamerika, Asien och Afrika. Detta är något som kommer benämnas som ”Tredje Världen”. / *Influera* - Jag väljer att benämna det som på sociala medier benämns som ”influencer” som influerare.

1.1 Problemformulering, syfte och frågeställningar

Användningen av bilder på barn från det globala syd, vid marknadsföring för humanitära insatser, är vanligt förekommande. Problem som kan uppstå vid sådan användning är på vilka sätt barnet porträtteras som individ, samt hur barnet porträtteras i relation till platsen som anses behöva humanitärt arbete.⁴ Syftet med studien är att undersöka hur och på vilka sätt barn porträtteras på sociala medier vid humanitära insatser, i detta fall via inlägg publicerade av två svenska influerare på Instagram. Syftet är också att undersöka om sådana publiceringar reproducerar postkoloniala normer, och i så fall vilken spridning det får. Vikten av att utföra undersökningen är på grund av att sociala medier och influerare är en stor del av människors liv idag.

Frågeställningar är därav:

- Hur porträtteras barnen, i samband med humanitärt arbete, av de två influerarnas publicerade inlägg på Instagram?
- Bidrar influerarnas publicerade inlägg på barnen till reproducering av postkoloniala normer vad gäller representation och stereotyper av det globala syd? Och i så fall på vilket sätt?
- Vems berättelse synliggör de publicerade bilderna? Finns ett underliggande narrativ om *White Savior Complex*?

1.2 Material och avgränsningar

Mitt primärmaterial består av bilder publicerade av två influerare, Carolina Gynning och Margaux Dietz, på den sociala plattformen Instagram. För att få en förståelse för varför och på vilka grunder valet av materialet gjordes börjar jag med att beskriva Gynning och Dietz position och konto på Instagram. Därefter tar jag upp avgränsningar för att sedan diskutera källkritik.

På Carolina Gynnings Instagramkonto beskriver hon sig själv som ”SWEDISH ARTIST AND ACTRESS”. Gynnings konto har över 300.000 följare och kontots fo-

---

⁴ Med *humanitärt arbete/humanitära insatser* syftar jag i denna uppsats till hjälp-, utvecklings-, bistånds- och volontärarbete.

kusområde speglar hennes vardag, mode, hälsa och hennes eget varumärke.⁵ Den målgrupp som Carolina Gynning har på sitt Instagramkonto är bred, med majoriteten kvinnor från Sverige. Varför jag valt att analysera bilder på Gynnings konto är för att hon år 2018 volontärarbetade med företaget [eau]bottle i Ghana, Afrika. Gynning reste till byn Kogri där det huvudsakliga uppdraget var att borra en brunn för rent dricksvatten. I samband med denna resa har Gynning publicerat flertalet bilder både med och på barn på sitt Instagramkonto.⁶

Margaux Dietz beskriver sig själv som ”influencer och kreatör” samt bloggare, på sitt Instagramkonto. Dietz konto har, precis som Gynnings, över 300.000 följare.⁷ Instagramkontot visar bilder på Dietz livsstil, familjeliv, mode och samarbeten med olika företag. Målgruppen som Margaux Dietz har på sitt konto är framförallt yngre kvinnor från Sverige. Anledningen till att jag valde att ta med Margaux Dietz Instagram konto i min undersökning är för att hon 2018 publicerat flertalet bilder på barn i samarbete med läkarmissionen i Kisii, Kenya.⁸ Dietz skriver att platsen hon befinner sig på är ett läger för flickor som räddats från könsstympning.⁹ Dietz är på Instagram otydlig med vad hon faktiskt gjorde på plats i Kisii. I ett av inläggen skriver hon ”Uppe med tuppen, redo för två dagars inspelning”, vilket kan betyda att hennes humanitära arbete med läkarmissionen är att spela in en video om situationen i Kisii.¹⁰

---

⁵ Gynning, C., ”carolinagynning”. [Instagram konto]. Hämtad från:

<https://www.instagram.com/carolinagynning/> (08.14.2019)

⁶ För vidare läsning om företaget [eau]bottle: [eau]bottle är ett företag som säljer dricksflaskor i rostfritt stål. Utöver försäljning av flaskor är företaget även delaktig i ett borrhandsprojekt i Afrika. På företagets hemsida står det skrivet att en flaska ([eau]bottle) ska finansiera 7 års vatten till en person i Afrika. Varje flaska har koordinater som kan visa var ”du kan hitta den exakta platsen för DIN vattenbrunn”.

<https://eaubottle.com/brunnar/?lang=sv> (08.04.2019)

⁷ Dietz, M., ”margauxdietz”. [Instagram konto]. Hämtad från: <https://www.instagram.com/margauxdietz/> (08.14.2019)

⁸ För vidare läsning om organisationen Läkarmissionen: Läkarmissionen är en svensk hjälp- och biståndsorganisation som sedan 1958 arbetat med mål om ”positiva livsavgörande förändringar för den enskilda människan”. Organisationen skriver på sin hemsida att fokus ligger på att hjälpa människor att hjälpa sig själva att förändra sina livsvillkor och att resurserna för detta främst kommer från privatpersoner i Sverige. <https://www.lakarmissionen.se/vart-arbete/om-oss/> (08.04.2019)

⁹ Dietz, M., margauxdietz (28.11.18). Hämtad från: <https://www.instagram.com/p/BqvHY8mlt7x/> (08.14.2019)

¹⁰ Dietz, M., margauxdietz (26.11.18). Hämtad från: <https://www.instagram.com/p/BqojOfClOpo/>

1.2.1 Avgränsning

Materialet från Carolina Gynning och Margaux Dietz består av sex publicerade inlägg, där både bild och bildtext kommer att användas. Varför jag valt att avgränsa materialet som ligger till grund för två influerare är både på grund av studiens begränsade omfång och det valda tidsspannet. För avgränsning av omfång har jag valt att analysera svenska influerare där materialet skulle bestå av bilder publicerade på barn, vilket gör att materialet innefattar totalt sex bilder. Denna studie kommer grundas på två svenska influerars Instagramkonton dels för att begränsa omfånget, dels för att få en sådan detaljerad analys som möjligt. Tidsspannet för studien är endast publicerade bilder från 2018, vilket även framhävde avgränsningen till Gynnings och Dietzs konton. Anledningen till att göra den tidsavgränsningen är för att analysera bilder publicerade så nära real tid som möjligt för att se aktuella strukturer men också för att Gynning och Dietz haft möjlighet att ta ställning till kritik och redigeringar av inläggen.

En annan avgränsning är också skriven i min problemformulering, jag kommer att fokusera på barnen på bilderna. Anledningen till att endast fokusera på barnen är för att bilder på barn ofta används vid humanitära arbeten, detta är något som kommer att diskuteras närmare under avsnittet Tidigare forskning. Att endast fokusera på bilder av barn kräver att jag måste definiera vad som är ett barn och inte. I Sverige räknas en individ som barn tills det att en fyllt 18 år, därav kommer jag definiera barn som barn mellan 0-18 år. Det kan emellanåt vara svårt att definiera en individs ålder bara på att bedöma bilderna men det är något jag kommer ha i åtanke när jag analyserar.

Ytterligare en avgränsning som bör förtydligas är att Gynning och Dietz har gjort humanitära arbeten utifrån olika utgångspunkter. Gynning har arbetat med ett företag, medans Dietz har arbetat med en organisation. Varför jag valt att inte fokusera på influerarnas samarbetsorganisationer eller företag är för att det är en annan diskussion och oviktigt för mitt syfte och frågeställning. Studien handlar inte om vilka Gynning och Dietz samarbetar med, utan vad deras publicerade bilder skapar för associationer och reproduktioner.

1.2.2 Källkritik

För att källkritisera mitt material har jag utgått från frågor som tid, sanningshalt, syfte och intressen. Att källkritisera mitt primärmaterial är en källkritik av mina egna val av influerare och antalet bilder, det betyder att jag försöker kritisera mina egna beslut och

möjliga problem så tydligt som möjligt. Ett möjligt problem med mitt val av primärmaterial kan vara antalet bilder som analyseras, eftersom sex bilder kan vara för lite för att lyfta ett strukturellt samhällsproblem. Influerares publiceringar på sociala medier får dock en sådan stor spridning så jag anser att analysen, trots materialets begränsade omfång, kommer besvara mitt syfte och frågeställning.

Artiklar och böcker som används i denna studie är sakkunniggranskade och vetenskapliga och valda utifrån författarens titel, tidigare forskningsfält och expertisområde samt expertgranskade, så kallad *Peer Reviewed* på Lubsearch. Alla artiklar i denna studie är publicerade mellan åren 2010-2018, vilket gör innehållet mer angelägen till dagens globala användning av sociala medier.

1.2.3 Position och forskningsetiska bedömningar

Ett flertal etiska bedömningar finns inför denna studie, både vad gäller narrativ- och bildanalys. För det första stod jag inför den etiska principen om att anonymisera de två influerarna eller inte. Det kommer jag inte göra. Valet gör jag dels på grund av att Carolina Gynning och Margaux Dietz är offentliga personer som publicerat offentliga inlägg på Instagram. Samtidigt behövdes inläggen offentliggöras i denna studie på grund av att jag för min undersökning ska visa mitt material och källor. Publicerar en person inlägg i sitt offentliga namn så antas det att personen står för sina handlingar och perspektiv.

För det andra så stod studien inför frågan om min egen position. Ämnet angränsar till viss del min egen identitet, som vit kvinna från västvärlden. Det som bör tas vid åtanke är att jag som vit kvinna analyserar inlägg på Instagram där icke-vita barn kommer medverka. Är det rätt att jag diskuterar sådana frågor? Finns det en möjlighet att jag exploaterar barnen? Studien kommer behandla frågor om objektifiering och exploatering av barn via sociala medier och jag kommer i analysen publicera bilder på barn. Jag kommer inte att diskutera hur barnen/barnet på bilderna ska eller bör känna, jag kommer snarare diskutera om och hur bilder, på barn, möjligen kan uttrycka och spegla vissa associationer. Att återigen publicera bilderna är nödvändigt för trovärdigheten av min bildanalys. Jag vill vara tydlig med att jag fokusera denna studie på att kartlägga vad bilder publicerade av vita influerare skapar för reproducering av postkoloniala normer och inte på att exploatera eller föra någon annans talan. Min avsikt är inte heller att per-

sonligt peka ut dom valda influerarna, utan avsikten ligger i att undersöka vilka normer sådana publicerar förmedlar och vilka konsekvenser det får.

2 Tidigare forskning

I det här avsnittet kommer jag att presentera tidigare forskning inom fältet. Jag har valt att ringa in mitt valda ämne med hjälp av tre underteman. Det första temat är *Influere på Instagram och påverkan i samhället*, där presenteras och förtydligas tidigare forskning om influerars position på Instagram, samt möjligheter till påverkan av följare. Det andra temat är *Användande av bilder på barn vid humanitära arbeten*, där presenteras tidigare forskning om hur barnet används och porträtterats vid humanitära arbeten. Det tredje temat är *Användning av kändisar vid humanitära arbeten*, här förklaras relationen mellan humanitära företag/organisationer och användningen av kändisar vid marknadsföring.

2.1.1 Influere på Instagram och påverkan i samhället

Simona Mičová, som undersöker influerars uppgång i Slovakien, skriver i sin artikel *New Personalities of Online* att en influere vanligtvis är en offentligt känd person vars förmåga är att påverka andras beslut inom olika samhällsområden. Idag verkar de flesta influere på sina sociala medier, där de uttrycker sina åsikter och delar sina värderingar med tusentals eller miljontals följare. En influere har som huvudsakligt arbete marknadsföring, där samarbete med företag skapar en varumärkeskänedom och ökad försäljning. Mičová betonar i sin artikel att den största plattformen idag, där många influere verkar och är ständigt närvarande, är Instagram. Mičová skriver också att influere ”bygger” samhällen, detta för att vi människor idag har tillgång till så mycket information att vi inte vet hur vi ska bearbeta den, därav söker vi tillit till andra människor och till olika influere.¹¹

Luis V. Casaló, Carlos Flavinán och Sergio Ibáñez-Sánchezb identifierar och undersöker i sin artikel *Influencers on Instagram: Antecedents and consequences of opinion leadership* fördelar och nackdelar med influere på Instagram, och det i relation till mode och marknadsföring. Precis som Mičová, skriver författarna att många människor använder sociala medier för att samla in information som ligger till grund för sina be-

---

¹¹ Mičová, Simona. “New Personalities of Online.” *Megatrends & Media: Media Farm - Totems & Taboo*, January 2018, s. 99-100.

slut. Casaló, Flavinán och Ibáñez-Sánchezb skriver att influerare främst använder Instagram för att engagemanget och användandet är högre på Instagram än andra plattformar på sociala medier.¹² Casaló, Flavinán och Ibáñez-Sánchezb argumenterar dock till skillnad från Mičová att influerares handlingar och deras följares beslut inte alltid går hand i hand, utan att det är olika från individ till individ i vilken mån en följare väljer att ta hänsyn till och genomföra det som en influerare gör.¹³

Jing Ge och Ulrike Gretzel skriver i sin artikel *Emoji Rhetoric: a social media influencer perspective*, liknande Mičová, att influerares utrymme i sociala medier baseras på nivå av engagemang med varumärken och deras förmåga att påverka andra. Ge och Gretzel skriver att det dels finns en skillnad mellan *gräsrotsinfluencers*, vilket är vanliga konsumenter som saknar yrkeserfarenhet och som inte har en institutionell position, och *kändisar*, vilka är yrkessamma med institutionella positioner. Ge och Gretzel skriver att det finns två kategorier av inflytande, den ena är mikroinflytande där personen har minst 10.000 följare, den andra är makroinflytande vilket kräver ett följantal på minst 250.000 följare. Inflytandet gör det möjligt för influerare att påverka ett stort antal konsumenter samt skapa en position inom marknadsföring genom att skapa och distribuera innehåll. Det som är speciellt med influerare på sociala medier är inte bara deras förmåga att marknadsföra sig själva och företag utan också sitt sätt att förstå konsumenters behov, språk och vilja.¹⁴

2.1.2 Användandet av bilder på barn vid humanitära arbeten

Heide Ferenbach och Davide Rodogno har i sin artikel *A horrific photo of a drowned Syrian child: Humanitarian Photography and NGO media strategies in historical perspectives* undersökt den historiska och strategiska användningen av fotografier inom humanitära organisationer. Genom att analysera spridningen av fotografiet på Alan Kurdi, den livlöse 3-åringen som spolades upp på land i Turkiet, påvisar författarna i en historisk kontext att användningen av fotografier på det döende eller lidande barnet

---

¹² Casaló, Luis V., Carlos Flavián, and Sergio Ibáñez-Sánchez. "Influencers on Instagram: Antecedents and Consequences of Opinion Leadership." *Journal of Business Research*, January 1, 2018. s. 1.

¹³ *Ibid.* s. 4.

¹⁴ Ge, Jing, and Ulrike Gretzel. "Emoji Rhetoric: A Social Media Influencer Perspective." *Journal of Marketing Management* 34, no. 15/16 (November 2018): s. 1277-1278.

skapar ett ökat känslomässigt narrativ och en ökad spridning av information.¹⁵ Med detta som bakgrund lyfter författarna den effektiva makten av fotografiet och bygger artikeln på ifrågasättandet av etiska och politiskt laddade beslut som organisationer och media gör vid publicering av sådana fotografier.¹⁶ Humanitära fotografier på barn stimulerar känslor som empati och upprörande men är också ett politiskt verktyg för att skapa tryck för reformering och interventioner, samla in pengar för välgörenhet och för att få målgrupper att agera. Författarna argumenterar för att fotografiet på barnet skapar bilden av ett oskyldigt offer i beroendeposition, ett liv som förtjänar skydd och vård samt vars ålder frigörs från politiskt ansvar. En viktig poäng är dock enligt författarna att ”tredje världens” barn uppnår en representativ status i och med humanitära fotografier, men inte av eget val utan av omständigheterna kring barnet, d.v.s. när fotografiet bedöms som tillräckligt chockerande och har nyhetsvärde.¹⁷

Mary Mostafanezhad diskuterar i sin artikel *Volunteer Tourism and the Popular Humanitarian Gaze* användandet av humanitära kändisar och volontärturister för depolitiseringsen av humanitära interventioner.¹⁸ Mostafanezhad lyfter att användningen av fotografier på och med barn i samband med volontärarbete har blivit ett signalement för humanitarism. Barnet på fotografiet speglar och representerar vissa delar av världen som hjälplösa för att skapa ökad effekt av biståndsgivare.¹⁹ I Mostafanezhads analys av fotografier publicerade av volontärer upptäcktes tre strukturer, fotografierna var antingen på volontären och ett barn, volontären omringad av barn eller på volontären och arbetare på plats. Mostafanezhad påpekar därefter att barnet har använts som en metafor för ”tredje världen” sedan koloniala tider. Fotografier på barn, med denna avsikt, är således en fortsättning i det postkoloniala spåret vad gäller maktförhållanden mellan västvärlden och *de Andra*.²⁰

Mary Mostafanezhad som är etablerad inom forskningsområdet undersöker i en annan artikel, *Getting in touch with your inner Angelina: celebrity humanitarianism and*

---

¹⁵ Fehrenbach, Heide, and Davide Rodogno. “A Horrific Photo of a Drowned Syrian Child’: Humanitarian Photography and NGO Media Strategies in Historical Perspective.” *International Review of the Red Cross* 97, no. 900, December 2015: s. 1121–1122.

¹⁶ *Ibid.* s. 1121-1122.

¹⁷ *Ibid.* s. 1125-1129.

¹⁸ Mostafanezhad, Mary. “Volunteer Tourism and the Popular Humanitarian Gaze.” *Geoforum* 54. July 1, 2014. s. 111.

¹⁹ *Ibid.* s. 114-115.

²⁰ *Ibid.* s. 115.

the culture politics of gendered generosity in volunteer tourism, relationen mellan kändisars humanitära arbete och påverkan på volontärturister.²¹ I samband med denna forskning diskuterar återigen Mostafanezhad det återkommande temat vid utvecklingskampanjer och volontärarbete, barnet. Mostafanezhad lyfter att fotografier som används på barn är främst för att barnet förknippas med skuldlöshet och dess beroendeställning, men också att barnet neutraliserar västerländska interventioner. Barnet depolitiserar ojämlikheten i mötet mellan krisdrabbade områden och västvärlden, frågan om politik och makt försvinner i och med barnet som symbol för oskyldighet.²² Mostafanezhad menar att kändisar humanitära arbete och spridning påverkar volontärer då det kommer till agerande och användningen av barn. Mostafanezhad har vid analyser av volontärers bilder sett ett mönster, nämligen vita, unga och starka volontärer som stått i skyddande ställning till svarta barn. Volontärarbetaren haft sina armar runt barn eller varit omringad av barn, skänkt gåvor till barn eller utbytt emotionella känslor med barn (ex. leenden och kramar). Analysen speglar en ömsesidighet och ett moderskap, vilket Mostafanezhad påpekar genomsyras av en rasifierande och könsmissig humanitär syn på det globala syd.²³

2.1.3 Användandet av kändisar vid humanitära arbeten

Patricia Daley undersöker i sin artikel *Rescuing African bodies: celebrities, consumerism and neoliberal humanitarianism*, med fokus på Afrikanska kontinenten, förhållandet mellan kändisar, etisk konsumentism och humanitära interventioner. Daley diskuterar även organisationers användning av kändisar för att lyfta sitt arbete och menar att det kan vara positivt när det gäller att öka allmänhetens medvetenhet. Kändisen från västvärlden är nu i fokus när det kommer till frågor om social ojämlikhet och fattigdom bland de icke-västerländska, *De Andra*.²⁴ Daleys fokus på Afrika kom i samband med en undersökning av hemsidan LooktotheStars.com, där flertalet kändisar ägnade sig åt humanitära engagemang på den Afrikanska kontinenten. Daley påpekar att det stora

---

²¹ Mostafanezhad, Mary. "‘Getting in Touch with Your Inner Angelina’: Celebrity Humanitarianism and the Cultural Politics of Gendered Generosity in Volunteer Tourism." *Third World Quarterly* 34, no. 3, April 2013: s. 485.

²² *Ibid.* s. 490-492

²³ *Ibid.* s. 491-492.

²⁴ Daley, Patricia. "Rescuing African Bodies: Celebrities, Consumerism and Neoliberal Humanitarianism." *Review of African Political Economy* 40, no. 137, September 2013: s. 375.

engagemanget beror på att Afrika generellt anses ligga i botten av utvecklingshierarkin och utanför modernitet – det i kombination med tanken om Afrika som ”The White Man’s Burden” (vita människors ansvar att rädda).²⁵ I och med den växande omfattningen av kändisinflytande i offentligheten problematiserar Daley det faktum att kändisar används för att marknadsföra välgörenhetsorganisationer på samma sätt som andra varor, hon menar att det suddar ut gränsen mellan politik och populärkultur.²⁶ När kändisen är på plats där det humanitära arbetet äger rum så blir bilden av Afrika, som en avlägsen destination med farlig terräng, starkare och det i kombination med att kändisens mod och moraliska värdighet ökar. Den geografiska distansen, tillsammans med kändisens inflytande och privilegiet som vit, ger trovärdighet till vad än kändisen berättar om sin resa. Problemet då är enligt Daley att kändisar ofta presenterar humanitära kriser som moraliska problem snarare än politiska, något västvärlden som problemlösare ska skydda med all sin kunskap och mänsklig utveckling.²⁷

Mary Mostafanezhad undersöker, som nämnts tidigare, västerländska kändisars inflytande av unga kvinnliga volontärturister samt konsekvenser av dessa individers engagemang. Mostafanezhad påpekar att det finns en koppling mellan västerländska kändisars humanitära agerande och volontärturismens växande marknader.²⁸ Fördelen med användningen av kändisar inom humanitära arbeten är spridningen av medvetenheten kring globala problem och effektiviteten av mer bistånd från allmänheten, men problemen som Mostafanezhad lyfter är b.l.a. att utvalda händelser belyses som mer viktiga än andra samt att kändisens personliga politiska ståndpunkt genomsyras.²⁹ Kändisen normaliserar ”första världen” som givare och därför ”tredje världen” som i nöd av hjälp, Mostafanezhad skriver även att det lyfter postkoloniala maktförhållanden i både könsbestämda och sentimentala termer, det med användning av kvinnans roll både som kändis och volontär och användningen av ”tredje världens” barn.³⁰

Michael K. Goodman och Christine Barnes undersöker i sin artikel *Star/poverty space: the making of the “development celebrity”* vad det är som ger kändisar den röst och auktoritet när det kommer till utvecklingspolitik. Författarna utforskar och formar

---

²⁵ Ibid. s. 376.

²⁶ Ibid. s. 378-380.

²⁷ Ibid. s. 384-390.

²⁸ Mostafanezhad, M. 2013. s. 485-486.

²⁹ Ibid. s. 486-487.

³⁰ Ibid. s. 495-496.

begreppet *utvecklingskändis* och dess praxis som finns inom utvecklingsarbete i ”tredje världen”.³¹ Goodman och Barnes skriver att fler och fler kändisar blir ansiktet utåt för välgörenhetsorganisationer, stiftelser och utvecklingsarbete. Författarna betonar även att kändisar numera är talesmän för *de Andra* i det globala syd. I likhet med Mostafanezhad så skriver författarna att kändisens samarbete med organisationer eller arbete med välgörenhet leder till att kändisar bestämmer vilka människor och samhällen som är värda att räddas eller utvecklas. För det andra bestämmer kändisen också vilken reaktion som bör uppstå för olika katastrofer och kriser samt vad vi som medborgare, konsumenter och publik ska fokusera vår uppmärksamhet och våra donationer på.³² Författarna betonar att problemet med att kändisar växer i rollen som stöd för kampanjer är att utvecklingsfrågan har gått från ett mer omfattande projekt till något som är mer individualiserat, frivilligt och privatiserat.³³ Ytterligare finns det två artefakter som utgör grunden för utvecklingskändisen, nämligen fotografier och kommunikation via sociala medier. Kändisen fotograferar på fattiga platser och diskuterar därefter sina erfarenheter av att vara på platserna, då via bloggar, webbplatser och andra portaler. Detta skapar en starkare och bredare röst för utvecklingskändisen.³⁴ Fotografier på platser med fattigdom, katastrof, ”underutveckling” och kriser är viktiga delar i informations- och cirkulationsmaterialet. Eftersom kändisen är fotografen och tar fotografierna bestämmer personen i fråga också vad som ska publiceras, vilka som får vara med på publiceringen och hur händelsen/situationen ska sammanfattas. Författarna problematiserar det faktum att det är kändisens egen bedömning och åsikt som sprids.³⁵ Utveckling och hjälp blir ytterligare en produkt att köpa och sälja inom etisk konsumtion.³⁶

---

³¹ Goodman, Michael K., and Christine Barnes. “Star/Poverty Space: The Making of the ‘Development Celebrity.’” *Celebrity Studies* 2, no. 1, March 2011: s. 69.

³² *Ibid.* s. 71-72.

³³ *Ibid.* s. 71-72.

³⁴ *Ibid.* s. 76.

³⁵ *Ibid.* s. 76-77.

³⁶ *Ibid.* s. 81.

3 Teori och metod

Under detta avsnitt definieras de olika komponenter som teoriavsnittet är uppbyggt på. Det teoretiska perspektivet som kommer att appliceras på materialet har grunden i den postkoloniala teorin, därefter kommer det att ta avstamp i representation och stereotyper av det globala syd samt narrativet om *The White Savior* (den vita frälsaren). Med det som bakgrund kommer analysen att mynna ut i huruvida bild och språk används när influerarna skriver om platser och identiteter samt vad det bidrar med för normer och stereotyper.

3.1 Postkolonial teori

För att använda den postkoloniala teorin är det bra att reda ut begreppen kolonialism och postkolonialism. Loomba skriver i sin bok *Colonialism/postcolonialism* att kolonialism kortfattat kan definieras som ”erövring och kontroll av andra människors länder och resurser”. Den europeiska kolonialismen gjorde dock mer än kontrollerade länder som de erövrade, de skapade den ekonomiska obalansen som ökade tillväxten av europeisk kapitalism och industri.³⁷ En annan central punkt inom kolonialismen är kolonisatörens bestämmande och spridning av egenskaper som de koloniserade har och inte har. Den spridande informationen om *de Andra* är ingen produkt av kolonialismen i sig, men Loomba menar att kolonialismen var en viktig del i spridningen och bekräftandet av dessa egenskaper. Myten om *de Andra*, *de Vilda*, en människa som bodde i ytterkanten av civilisationen och vars nakenhet, våldsamt och avsaknad av moral blev konstruktionen av icke-européer.³⁸ Konstruktionen av Vi och Dem, där Dem beskrevs som underlägsna var något som enligt Loomba behövdes för att rättfärdiga kolonialistisk praxis.³⁹

Loomba skriver att begreppet postkolonialism i sig betyder följden av en era, d.v.s. följden av kolonialtiden. Förutom att begreppet innehåller ”post”, en tidsmässig prefix, så beskriver Loomba även att begreppet har en ideologisk mening i att undan-

---

³⁷ Loomba, Ania, *Colonialism/postcolonialism*, Third edition., Routledge, Milton Park, Abingdon, Oxon, 2015, s. 20-22.

³⁸ *Ibid.* s. 72.

³⁹ *Ibid.* s. 112-113.

tränga den koloniala tidseran. Om ojämlikheterna fortfarande finns mellan kolonisatörer och de koloniserade ("första- och tredje världen") så kan benämningen om världen som postkolonial vara felaktig. En viktig aspekt som Loomba också tar upp är att ett land både kan vara postkolonial, i termer av självständigt, men på samma gång nykoloniala i samband med ekonomiskt och kulturellt beroende av andra länder. Loomba skriver att den nya globala ordningen inte sker via direkt styre av vissa länder, som på kolonialtiden, snarare så styrs det genom ekonomiska, kulturella och politiska påtryckningar.⁴⁰

En viktig poäng som Loomba diskuterar, som jag även kommer ha i åtanke i analysen, är hur och på vilka sätt den postkoloniala teorin kan appliceras. Loomba menar därav att det inte går att tillämpa teorin på alla koloniala subjekt utan att ta hänsyn till kontexten.⁴¹

3.1.1 Representation och stereotyper av "de Andra"

Eftersom denna studie ska analysera bilder på vita influerare och rasifierade barn så är Stuart Halls artikel, *The Spectacle of the "Other"* som hittas i antologin *Representation*, en viktig del av det valda teoriramverket. Hall analyserar i artikeln bilden av svarta inom populärkultur och massmedia utifrån frågan om stereotyper, representation och porträttering av *den Andre*, vilket är genomgående teman i denna studie.⁴²

Hall skriver att kolonialiseringen av Afrika var startskottet för den idag ofta använda generaliserande representationen av svarta, detta i takt med att vita utforskare porträtterade svarta som exotiska och annorlunda i ritningar, fotografier, tidningar och berättelser.⁴³ Människor som skiljer sig från den normativa majoriteten utsätts ofta för representation genom skarpt motsatta egenskaper, exempelvis bra/dålig, civiliserad/primitiv, annorlunda/exotisk och ful/attraktiv – gärna reflekteras båda motsatserna på samma gång.⁴⁴ Hall betonar att fascinationen för att särskilja *Vi* från *Dem* är nödvändigt för människors språk och kultur samt sociala identiteter. I samband med att särskilja *Vi* från *Dem* så möjliggörs även negativa associationer om *de Andra*. Hall lyfter

---

⁴⁰ Ibid. s. 28-29.

⁴¹ Ibid. s. 152-153.

⁴² Hall, S. "The Spectacle of the 'Other'", i Hall, Stuart (red.), *Representation: cultural representations and signifying practices*, SAGE, London, 1997, s. 223-290.

⁴³ Ibid. s. 240.

⁴⁴ Ibid. s. 228-229.

att det kan skapa fientlighet, negativitet och aggression.⁴⁵ Hall skriver även att det finns en etablerad dikotomi i samhället mellan de vita, civiliserade och de svarta, vilda. Den vita människan, vars biologiska och kroppsliga egenskaper står för utveckling, lärande, kunskap och civilisation står i dikotomi med den svarta människan som icke-civiliserad, outvecklad, barnslig, enkla och som alltid strävar för att vara i likhet med vita.⁴⁶

Hall skriver stereotyper och att stereotypera handlar om att reducera människor till några få egenskaper. Det enkla, minnesvärda och allmänt kända egenskaperna om en person eller grupp blir det väsentliga. Enligt Hall så placerar vi människor in varandra i olika fack beroende på personlighetstyp, exempelvis klass, kön, ålder, nationalitet och ras. Stereotypering sker främst när ojämlikheter inträffar och då vanligtvis mot den underordnade eller uteslutna gruppen. Stereotyper delar in och skiljer det normala och acceptabla från det onormala och oacceptabla, den eller dem som anses annorlunda marginaliseras eller utesluts.⁴⁷

3.1.2 White Savior Complex

För att applicera och definiera begreppet *White Savior Complex* kommer teorin främst utgå från boken *The White Savior Film: Content, Critics, and Consumption* skriven av Matthew W. Hughey. Trots att Hughey analyserar dikotomin mellan vita och icke-vita via filmatisering så är det användbart även vid analyser av bilder på sociala medier. Inlägg publicerade av influerare på sociala medier är narrativ av hens liv, utvecklade, granskade och omgjorda för att passa olika målgrupper. På det sättet liknar inläggen i praktiken narrativen i filmer. Hughey definierar *White Savior Complex* med en vit karaktär som räddar en lägre klass, framförallt icke-vita från sitt lidande. Denna spegling rasifierar och separerar människor till vita som ledare vars uppgift är att rädda icke-vita, som är i behov av den vitas hjälp, från exempelvis förtryck, fattigdom och sjukdom.⁴⁸ Den klassiska handlingen i Hugheys analys av olika filmnarrativ är att den icke-vita, som framförs med några få stereotypiska drag och rasifierande länkar till en specifik

---

⁴⁵ Ibid. s. 239.

⁴⁶ Ibid. s. 242-249.

⁴⁷ Ibid. s. 257-259.

⁴⁸ Hughey, Matthew W., *The white savior film [Elektronisk resurs]: content, critics, and consumption*, Temple University Press, Philadelphia, 2014, s. 1-8.

grupp, ska räddas från sina hemska samhällen.⁴⁹ Hughey argumenterar i sin bok för att genren om den vita frälsaren via film konstruerar och stärker tanken om vita välvilliga som normen av rasidentitet.⁵⁰ Det förstärker även bilden av den vita som välkommen överallt och utan några gränser som behöver respekteras, om den vita är i mån av att hjälpa.⁵¹ Att rädda och skydda icke-vita Andra gör att den vita räddarens moral ökar och den vita räddaren ses även som en mer fullständig person.⁵²

3.2 Metod

I det här avsnittet kommer uppsatsens metod behandlas. Min valda metod är bildanalys. Utifrån bildanalysen kommer även narrativet beskrivas med hjälp av de publicerade bildernas bildtext och kontext. Först kommer bildanalysens tillvägagångssätt och modell definieras och i samband med det så presenteras vikten av narrativet och dess användningsområde.

3.2.1 Bildanalys som speglar narrativet

För att bildanalysen även ska mynna ut i narrativet så kommer min studie undersöka bilder och tillhörande bildtext från Instagram. Jag har analyserat bilderna med hjälp av en bildanalysmall skapad av Anders Carlsson och Thomas Koppfeldt i boken *Visuell retorik: Bilden i reklam, nyheter och livsstilsmedia*.⁵³ Carlsson och Koppfeldt skriver att människor med hjälp av media kan ta ställning, identifiera sig och utmärka sig. Författarna menar att medier hjälper oss att skapa en identitet och för att förstärka uppfattningar om vilka vi är.⁵⁴ En viktig punkt som författarna tar upp i sin bok är parallellen mellan att ta del av andra människors liv på sociala medier och tanken på hur vi själva ska leva våra liv.⁵⁵ Denna studie kommer grunda sig i Carlsson och Koppfeldt två innehållsnivåer, vilka är denotation och konnotation.

---

⁴⁹ Ibid. s. 168.

⁵⁰ Ibid. s. 18-19.

⁵¹ Ibid. s. 31.

⁵² Ibid. s. 65.

⁵³ Carlsson, Anders & Koppfeldt, Thomas, *Visuell retorik: bilden i reklam, nyheter och livsstilsmedia*, 1. uppl., Liber, Malmö, 2008, (Den kompletta bildanalys mallen hittas under "Bilagor").

⁵⁴ Ibid. s. 12.

⁵⁵ Ibid, s. 13.

Denotation är innehållet vi kan se direkt när vi ser bilden, något som är relativt lätt att enas om och som är bildens grundbetydelse. Så analysen börjar med att berätta vad som syns i bilden. Studien kommer även undersöka bildens kontext. Carlsson och Koppfeldt skriver att tolkningar av bilden både kan bindas och begränsas genom bildens kontext men som i sin tur även öppnar fler möjligheter till tolkningar och iakttagelser inom den nya kontexten. I och med att undersöka bildens kontext sker också en analys av bakgrund, omgivning och tillhörande bildtext.⁵⁶ Eftersom studien kommer att analysera bilder publicerade på Instagram har majoriteten av bilderna en tillhörande bildtext, en kontext som ingår i bildens denotation, vilket är viktigt att ta hänsyn till och använda i analysen. *Konnotation* däremot definieras vanligen som medbetydelse, alltså det som vi associerar och tänker på när vi ser bilder. Konnotationen är alltså inget som direkt kan pekas ut på bilden, som denotation, men som ändå är något som kan uppfattas av många i form av associationer.⁵⁷ Studien kommer inte, precis som Carlsson och Koppfeldt avråder, innehålla privata associationer, eftersom det sällan reflekterar vad som bilden kommunicerar till människor ute i samhället.⁵⁸

Andra visuella verktyg som kommer användas i studien är *färger, bildutsnitt och bildvinkel* samt *skärpa*. Carlsson och Koppfeldt beskriver att färger påverkar stämning och känsla i bilden, vilket är viktigt då studien ska lyfta fram stereotyper. Bildutsnitt och bildvinkel skildrar det som fotografen vill lyfta fram, det kan handla om olika typer av maktuppfattningar, exempelvis fågelperspektivet (bild tagen ovanifrån) som skapar en känsla av förminskning och sårbarhet. Skärpans betydelse är, som författarna skriver, intressant på grund av att det lyfter vad som är i fokus på bilden och varför.⁵⁹

Alexa Robertson skriver i boken *Textens mening och makt* att studerandet av narrativ skapar en ingång för undersökning av ideologier och maktfördelningar som finns i dagens medierade samhälle. Att undersöka narrativ hjälper oss att förstå det som cirkulerar i vårt samhälle – det som får människor att tänka lika och sådant som placerar människor i gemensamma sociala sammanhang.⁶⁰ Narrativanalys kan ibland ge insikt på individnivå, men det är något som Robertson antyder är positivt för att förstå hur olika

---

⁵⁶ Ibid. s. 23-27.

⁵⁷ Ibid, s. 18.

⁵⁸ Ibid, s. 19.

⁵⁹ Ibid. s. 21.

⁶⁰ Robertson, Alexa, Narrativanalys, i Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red), *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 3., [utök.] uppl., Studentlitteratur, Lund, 2012, s. 256-257.

grupper förstår omvärlden.⁶¹ Ruth Page skriver i sin bok *Narratives Online: Shared Stories in Social Media* att vikten med att undersöka narrativ analys på sociala medier är av tre anledningar, för det första så är delade narrativ på sociala medier ett fenomen som ännu inte definierats i förhållande till dess etablering i samhället. För det andra så når narrativ på sociala medier ut till ett stort antal människor. För det tredje, menar Page, att narrativen på sociala medier främjar en ensidig representation när det gäller händelser, människor och platser.⁶²

---

⁶¹ Ibid. s. 225-226.

⁶² Page, Ruth E., *Narratives online: shared stories in social media*, Cambridge University Press, New York, 2018, s. 2-3.

4 Analys

I det här avsnittet kommer en bildanalys appliceras på mitt samlade primärmaterial. Avsnittet kommer analysera publicerade bilder och inlägg på Instagram av Carolina Gynning och Margaux Dietz. Bilderna kommer analyseras i ordningsföljd, d.v.s. analysera en influerare i taget och bilderna i kronologisk ordning utifrån publiceringsdatum. Detta för att enklare få en överblick av materialet och analysen. Med bakgrund i analysen kommer därefter resultatet presenteras.

4.1 Carolina Gynning

Analysen kommer börja med Carolina Gynnings publicerade bilder i samband med hennes arbete i Ghana. Bildanalysen kommer först beskriva bildens denotation, inläggets bildtext och därefter konnotation. Slutligen görs en analys utifrån teorin.

4.1.1 Bild 1.1

På bild 1.1 syns Carolina Gynning placerad i centrum på bilden, omringad av tio barn.⁶³ Denotationen i bilden är att Gynning och barnen befinner sig på ett fält. Bildens färg och ljus tyder på att det är en varm atmosfär. Marken ser torr ut. I bakgrunden syns ett vitt hus och träd. Bilden är tagen med en selektiv skärpa, vilket gör att det finns en tydligare fokus på Gynning och barnen än vad det finns på bakgrunden. Bilden visar också en

[Bild 1.1: Gynning omringad av barn]

---

⁶³ Gynning, C., carolinagynning (04.12.18). [Bild 1.1: Gynning omringad av barn]. Hämtad från: https://www.instagram.com/p/Bq-g_32FYmu/ (08.11.2019)

översiktsutsnitt, vilket lyfter människans kroppsspråk och närmiljö bättre.⁶⁴ Fem av barnen kramar om eller tar på Gynning och ler, Gynning ler och kramar ett av barnen tillbaka. De fem barnen i bakgrunden har sin blick riktad på antingen Gynning eller dom andra barnen. Barnen bär liknande kläder i orange och brunt, det ser ut som skoluniformer vilket direkt signalerar om att dom befinner sig i närheten av en skola. Möjligen kan skolan vara den vita byggnaden i bakgrunden. Gynning har långt utsläppt hår, barnen har rakade huvuden. Gynning och två till barn tittar rakt in i kameran, medans resterande fokuserar antingen på gruppen eller på varandra. En stark kontrast gentemot barnens skoluniformer är klädseln som Gynning bär. Gynning bär ett par kakifärgade byxor, beigea stövlar, vit jacka och en scarf. Bilden är tagen i fågelperspektiv, d.v.s. att bilden är tagen uppifrån. Fågelperspektivet framkommer tydligare eftersom Gynning hukar sig ner för att hamna i samma höjd som barnen. Bilden visar en översikt, ett kroppsperspektiv, bortsett från barnen som skymt i bakgrunden. Förutom det som går att tyda på bilden så har Gynning även skrivit en tillhörande bildtext där hon själv beskriver bildens kontext:

Den känslan när man gjort något viktigt och känner att man hjälpt andra människor. Det är helt fantastiskt. En otroligt viktig dag för mig och eau[bottle] som gjort detta möjligt. Alla tjejerna på bilden ville vara med på bild! De är lyckliga över att ha fått ett lättare liv. I flera år har de fått gå flera km för att hämta vatten och nu finns det i deras egen by. Jag är tacksam över allt jag få se. Jag har mycket att lära och berätta för mina barn när jag kommer hem.⁶⁵

Konnotationen i bilden, tolkar jag som lekfull, tacksam och kärleksfull. Dock står ett barn i bakgrunden, lite utanför gruppens position. Barnet ser på med fundersam utstrålning, hon ser skeptisk ut. Men Barnen och Gynning, som är i fokus, ser ut att tycka om varandra. Gynnings placering i mitten skapar associationen om att hon ses upp till, hon ser betydelsefull ut. Det ser ut som att barnen hyllar henne. Precis som Gynning skriver i sin bildtext så tyder bilden på att dem har lyckats med något, nästan som att dom firar. Känslor som uppstår vid första anblick av bilden är tacksamhet för Gynnings arbete. Konnotationen av lättnad uppstår, för nu slipper äntligen barnen gå flera kilometer för

---

⁶⁴ Carlsson, A & Koppfeldt, T. 2008. s. 21

⁶⁵ Gynning, C., carolinagynning (04.12.18). [Bildtext 1.1]. Hämtad från: https://www.instagram.com/p/Bq-g_32FYmu/ (08.11.2019)

att hämta vatten. Min tolkning är att bilden associeras till att barn ska ha de bästa möjligheterna och nu är det på väg åt rätt håll.

Som skrivet tidigare så är bildens perspektiv viktig för analysen. Bilden är tagen ur ett fågelperspektiv, vilket skapar en förminskning mellan barnen och personen bakom kameran.⁶⁶ Dessutom så hukar sig Gynning ner för att hamna i samma höjd som barnen, vilket jag också tolkar som en förminskande effekt där barnen ser små och såbara ut. Gynning som vit är centrerad i mitten, med svarta barn kärleksfullt omringad runt henne. Att Gynning är centrerad och omringad av barn är något som Mostafanezhads påpekar är en vanlig struktur på fotografier med volontärer och barn.⁶⁷ Daley skriver i sin tur att det avbildar den ömsesidiga, starka och skyddande volontären.⁶⁸ Gynnings centrering på bilden, i samband med barnens hyllning av hennes arbete, kan även associeras till Gynning som hjälte eller ledare. Precis som i Hugheys teori kan det spegla den vita ledaren, vars uppgift är att rädda och skydda icke-vita *Andra*, dikotomin mellan *Vi och Dem* blir tydlig.⁶⁹ Gynning hyllar sig själv och företagets arbete i bildtexten, Gynning skriver att hon åstadkommit något viktigt och betydelsefullt, vilket förtydligar Hugheys teori. Associationen utifrån det postkoloniala perspektivet leder mycket till *White Savior Complex*.⁷⁰ Gynning får arbetet att låta omöjligt utan deras hjälp. Barnen representeras och stereotyperas, enligt min tolkning och utifrån teorin, som en glad, primitiv, homogen och anonym grupp, som är lyckliga och lättade över deras insatser.

4.1.2 Bild 1.2

På bild 1.2, ses nu flertalet barn som springer mot kameran.⁷¹ Bilden är tagen ur halvbildsutsnitt, i alla fall på barnen i förgrunden,

[Bild 1.2: Barn springer mot kameran]

---

⁶⁶ Carlsson, A & Koppfeldt, T. 2008. s. 21

⁶⁷ Mostafanezhad, M. 2014. S. 115.

⁶⁸ Daley, P. 2013. s. 491.

⁶⁹ Hughey, M, W. 2014. s. 65.

⁷⁰ Ibid. s. 1-192.

⁷¹ Gynning, C., carolinagynning (05.12.18). [Bild 1.2: Barn springer mot kameran]. Hämtad från: https://www.instagram.com/p/Bq_9eoGFeWM/ (08.11.2019)

vilket bildar fokus på människans främsta uttrycksmedel.⁷² Genom denotationen så tolkar jag också, med bakgrundens alla barn, att dem befinner sig på en skolgård. Marken ser torr ut och ljuset är gult, vilket kan tyda på att det är varmt ute. Alla barn, förutom ett längre fram på bilden ser ut att bära skoluniform vilket förstärker min tolkning. I fokus finns fem barn, i bakgrunden syns fler. Samtliga barn ser ut att bära rakade huvuden. Ett av barnen längst fram håller upp en liten orange boll med ett leende på läpparna. Samtliga barn ser glada ut, antagligen har barnen fått rast och ska springa för att leka med bollen. Blickriktningen säger dock att barnen är mer intresserad av personen bakom kameran. Bilden är, likt bild 1.1, tagen ur fågelperspektiv, vilket får barnen att se mindre ut än fotografen. Gynning skriver i bildtexten:

God morgon, idag fortsätter vi vårt arbete för att dessa barn ska få det bättre! Jag är så extremt tacksam över vårt projekt. Jobbar bara med kärlek.⁷³

Konnotationen och stämningen i bilden tolkas övergripande med en känsla av lycka och positivitet, detta kan också uppfattas eftersom bildfärgen har fokus på ljusa och gula färger. Jag tolkar bilden till att barnen ser ut att vara på väg någonstans, och då inte endast i sin position som springandes utan också tolkningen om en ljusare framtid. Barnen kan också vara exalterad över att möta personen bakom kameran. Gynning skriver i bildtexten att arbetet för att förbättra barnens tillvaro fortsätter i samband med publiceringen av bilden, vilket förstärker känslan av lättnad och tacksamhet från barnen sida.

Bilden är återigen tagen ur fågelperspektiv, vilket får barnen att se små och sårbara ut.⁷⁴ Det skapar en ojämlikhet mellan barnen och fotografen. Eftersom Gynning har publicerat bilden på sin Instagram så tolkar jag det som att det är Gynning som är fotograf. Bilden producerar återigen tydlig representation och stereotypering av barnen som en glad och primitiv homogen grupp, och som med Gynnings hjälp är på väg mot en ljusare framtid av utveckling.⁷⁵ *White Savior Complex* är inget som tydligt går att tolka ur bildens konnotation, då Gynning själv inte är med på bilden, men kan tolkas ur bildens kontext och bildtext. Dels skriver Gynning i sin bildtext att arbetet fortsätter för att dessa barn ska få det bättre, vilket kan ses som positivt och välvilligt. Men utifrån den

---

⁷² Carlsson, A & Koppfeldt, T. 2008. s. 21

⁷³ Gynning, C., carolinagynning (05.12.18). [Bildtext 1.2]. Hämtad från: https://www.instagram.com/p/Bq_9eoGFeWM/ (08.11.2019)

⁷⁴ Carlsson, A & Koppfeldt, T. 2008. s. 21

⁷⁵ Hall, S. 1997. S. 228-249.

postkoloniala teorin och *White Savior Complex* kan det tolkas som att samhället är oengagerad i barnens välbefinnande medan Gynning kärleksfullt engagerad. Det kan dras till association med både Loomba och Hugheys teori, som lyfter att de *Andra*, icke-vita, ska räddas från sina hemska och omoraliska samhällen.⁷⁶

4.1.3 Bild 1.3

På bild 1.3, ses två barn och Gynning i både fokus och centrerat på bilden, några fler barn står i bakgrunden.⁷⁷ Denotationen är jämfört med Gynnings två andra bilder nu i närbild och tagen ur en neutral vinkel, vilket fokuserar mer på detaljer och känslor.⁷⁸ Bakgrunden är suddig, men en byggnad syns. Färgerna tyder, precis som tidigare, på att det är varmt ute. Gynning har utsläppt långt brunt hår medan samtliga barn bär rakade huvuden.

[Bild 1.3: Gynning och barn kramas]

Gynning bär en vit överdel. Barnen har precis som tidigare en skoluniform på sig, vilket återigen ger en tanke om att bilden är tagen i närheten av en skola. I bakgrunden syns händer på ett av barnens huvud. Flertalet händer ser ut att ta på Gynnings rygg och arm. Ett av barnen längst fram på bilden smeker, med ett leende på läpparna, över Gynnings kind och hår. Gynning och barnet tittar varandra i ögonen, Gynning smeker barnets arm och ler tillbaka. Det andra barnet som står emellan barnet och Gynning tittar inte in i kameran utan ser ut att blunda. Gynning skriver i bildtexten:

Jag måste nypa mig själv i armen för att påminna mig själv om vilken resa jag har fått av universum. All den tacksamhet, all den kärlek, den finns där överallt. Sedan jag landat hemma har jag träffat två från Ghana. Jag vill göra mer här. Mycket mer. Bilden visar ett riktigt moment. Brunnen har borrhats och flickorna visste att NU från och med nu skulle de kunna dricka vatten utan att få massa sjukdomar. Tvätta sig och använda för matlagning. Vilken lycka. We are so deeply interconnected; we have no option but to love all. Be kind

---

⁷⁶ Hughey, M, W. 2014. s. 168. / Loomba, A. 2015. S. 72.

⁷⁷ Gynning, C., carolinagynning (09.12.18). [Bild 1.3: Gynning och barn kramas]. Hämtad från: https://www.instagram.com/p/BrLpH4clg_X/ (08.11.2019)

⁷⁸ Carlsson, A & Koppfeldt, T. 2008. s. 21

and do good for any one that will be reflected. The ripples of the kind heart are the highest blessings of the universe. Godnatt mina älskade följare.⁷⁹

Bildens konnotation speglar en kärleksfull och ömsesidig stämning. Gynning och barnen ser ut att dela en nyfikenhet genom händernas position på varandra. Konnotationen blir i samband med bildtexten förtydligar barnens tacksamhet gentemot Gynning. Nu får barnen tillgång till vatten, och nu slipper barnen oroa sig för sjukdomar, något som varje barn ska ha rätt till. En annan intressant konnotation är det faktum att barnen rör Gynnings hår och kropp. Gynning speglas som något viktigt, som en hjälte.

Trots att bilden är tagen ur en neutral vinkel så syns det att Gynning hamnar i samma höjd som barnen, detta tolkar jag som att hon hukar sig ner vilket skapar konnotation för ”att komma ner till er höjd”. En annan intressant tolkning är det faktum att barnen tar på Gynnings hår och kropp, Gynning ser ut återigen ut som en hjälte, något som kan tolkas med Hugheys teori om *White Savior Complex*. En bild på den vita människan omringad av svarta barn. Det kan tolkas som ett möte, där den vita hjälten har kommit för att hjälpa barnen från ”tredje världens” problem.⁸⁰ I bildtexten tackar Gynning universum för att hon fått göra resan och arbetet. Gynning beskriver också den tacksamhet och kärlek som finns *Där*, tacksamheten och kärleken *Dem* ger för hennes arbete i Ghana. Istället för att lyfta narrativet och barnen på bildens berättelser så ligger fokus på hennes och företagens insatser, något Gynning skriver att hon vill fortsätta med. ”Be kind and do good for any one that will be reflected” står det i bildtexten, vilket kan tolkas som att tacksamheten av *Dem* ger en ökad moral, goda intentioner som rättfärdigas med hjälp av kärlek, välvilja och fokus på sitt eget arbete. Barnen representeras och stereotyperas återigen som en primitiv och homogen grupp. När Gynning skriver i sin bildtext att hon vill göra mer där blir barnet även en symbol för en hel by, som enligt Mostafanezhad används för att representera vissa delar av världen som hjälplösa i mån om ökad biståndsgivning.⁸¹

---

⁷⁹ Gynning, C., carolinagynning (09.12.18). [Bildtext 1.3]. Hämtad från: https://www.instagram.com/p/BrLpH4clg_X/ (08.11.2019)

⁸⁰ Hughey, M, W. 2014. s. 1-192.

⁸¹ Mostafanezhad, M. 2014. S. 114-115.

Men som även utifrån Hugheys teori kan tolkas som hennes ansvar att rädda och hjälpa.⁸²

4.2 Margaux Dietz

Till skillnad från Gynnings publicerade inlägg så har Margaux Dietz alla bilder samlade på ett inlägg med samma bildtext infogad. Därav kommer den första bildanalysen endast visa bildtexten och resterande bildanalyser refereras till den. Analysen kommer precis som innan först beskriva bildens denotation, bildtext och därefter konnotation. Slutligen dras analysen till min teori.

4.2.1 Bild 1.4

På bild 1.4, Dietz och sju barn är i fokus, några fler barn ses sitta vid ett bord i bakgrunden.⁸³ Dietz och barnen befinner sig i en stor, ljus lokal med flertalet fönster och bruna bänkar. Fokus på bilden är Dietz och ett barn, dem sitter lutad framåt och äter från samma tallrik. I bakgrunden syns flertalet barn äta en måltid. På grund av Dietz och barnets centrering längre fram i bilden skymms några av barnen bakom dem. Ingen

[Bild 1.4: Dietz och barnen äter]

på bilden tittar in i kameran utan blickriktningen går ner i tallriken. Dietz har uppsatt ljust hår, barnens har samtliga rakat hår. Bilden är tagen ur fågelperspektiv då både Dietz och barnen sitter ner. Två av barnen i bakgrunden ser ut att föra en konversation som får dem att skratta. Att det både är en bild tagen när Dietz och barnen äter samt att det är en översiktsbild speglar människan i sin nära miljö.⁸⁴ Dietz skriver i bildtexten:

Här är jag med 250 flickor som räddats från att bli könsstympade den här månaden. Men det är många fler därute som inte är här på lägret och får sina liv förstörda. Att förstå vad de

---

⁸² Hughey, M, W. 2014. s. 1-192.

⁸³ Dietz, M., margauxdietz (28.11.18). [Bild 1.4: Dietz och barnen äter]. Hämtad från: <https://www.instagram.com/p/BqvHY8mlt7x/> (08.11.2019)

⁸⁴ Carlsson, A & Koppfeldt, T. 2008. s. 21

här flickorna rymt hemifrån från har varit värre än vad jag någonsin kunnat föreställa mig. Ingen ska behöva gå genom det. Mary som är på en av bilderna har kämpat mot könsstymning i Kenya i hela sitt liv och de här lägererna gör skillnad. Den här hemska olagliga tradition måste stoppas.⁸⁵

Konnotationen och stämningen i rummet känns tryggt, avslappnad och glädjefylld. Den stora ljusa salen kan tolkas som ett klassrum fullt med bänkar. Bilden kan också associeras till skollunchen, där barnen glädjefullt ta del av sin lunch och Dietz hamnar i position som lärare. Dietz delar en måltid med ett av barnen samt sitter i samma höjd som barnen. Positioneringen och tolkningen av bilden skapar associationen om jämlikhet. Samtligas fokus på maten tolkar jag som att dom är hungriga och inte har ”tid” att se in i kameran. Barnen verkar, som jag tolkar det, befinna sig på en trygg plats med Dietz nära intill. Dietz skriver i bildtexten att hon upplysts med hur flickorna har haft det och vad dem rymt ifrån, samt påvisar att lägret gör skillnad. Det bekräftar att barnen är på en tryggare och säkrare plats.

Trots att Dietz sitter ner, i samma höjd som barnen, så kan hennes centrering på fotografiet återskapa olika maktskillnader. Det ena är att hon som vit befinner sig i ett rum omringad av utsatta och svarta barn. Det andra är att associationer kan dras till Hugheys teori om *White Savior Complex*. Dietz ser ut som en lärare, något som kan tolkas som en ledare – som skyddar icke-vita och räddar dem från sina hemska samhällen.⁸⁶ Porträtteringen av barnen blir i likhet med Gynnings publicerade inlägg, en grupp homogena och anonyma barn. Kontexten i inlägget är att Dietz befinner sig på ett läger för flickor som räddats från könsstymning. Dietz korta beskrivning av bilden främjar dikotomin mellan *Vi och Dem*. I och med Dietz målgrupp och smala kontext så kan det förstärka myten om *de Andra*. Loomba, som nämnt tidigare, skriver att de *Andras* konstruerade egenskaper är ociviliserade, våldsamma och saknad av moral.⁸⁷ *De Andra* som är i behov av vitas hjälp från förtryck.⁸⁸

---

⁸⁵ Dietz, M., margauxdietz (28.11.18). [Bildtext, 1.4, 1.5 & 1.6]. Hämtad från: <https://www.instagram.com/p/BqvHY8mlt7x/> (08.11.2019)

⁸⁶ Hughey, M, W. 2014. s. 168.

⁸⁷ Loomba, A. 2015. s. 72.

⁸⁸ Hughey, M, W. 2014. s. 8.

4.2.2 Bild 1.5

På bild 1.5 syns en folksamling.⁸⁹ På bilden syns både barn och vuxna samlade i en stor sal. Salen speglar en ljus atmosfär, med stora fönster och högt i tak. Det ser ut som att dem återigen befinner sig i ett klassrum med flertalet bruna bänkar. Det finns ingen tydlig fokus av någon person utan nu visas översiktsskildern, vilket speglar människans kroppsspråk. Samtidigt som bilden visar en översikt är den tagen ut ett fågelperspektiv, vilket avbildar folksamlingen uppifrån.⁹⁰ En-

[Bild 1.5: Folksamling]

ligt min tolkning så kan fotografen valt det här perspektivet för att fånga så många som möjligt på en bild. Majoriteten av gruppen är barn, några vuxna syns i förgrunden. Det ser ut som att hela gruppen lyssnar noga på någon eller något utanför bild. Till skillnad från bild 1.4 så är nu inte Dietz placerad i centrum av bilden, utan nu syns hon sittandes vid en av skolbänkarna i bakgrunden.

Konnotationen och stämningen i bilden är allvarlig, vilket kan associeras med att det är något viktigt som händer och som kräver uppmärksamhet. Min tolkning är att det pågår en föreläsning med tanke på skolbänkarna och antalet barn. Möjligen är det någon som inte syns som pratar inför gruppen. Dietz skriver i bildtexten att hon är med 250 flickor som räddats från att bli könsstympade, vilket förändrar kontexten.⁹¹ Med bilden och bildtexten tillsammans, tolkningar jag associationen till sorg och tacksamhet. Sorg för hur många flickor som är drabbade och för vad dem gått igenom för att hamna på lägret men samtidigt tacksamhet för att dem nu har skydd.

Trots att Dietz hamnar i bakgrunden på fotot så är hon närvarande, hon betraktar och hon sticker ut med sin vita hudfärg. Det förstärker relationen till Hugheys *White*

---

⁸⁹ Dietz, M., margauxdietz (28.11.18). [Bild 1.5: Folksamling]. Hämtad från: <https://www.instagram.com/p/BqvHY8mlt7x/> (08.11.2019)

⁹⁰ Carlsson, A & Koppfeldt, T. 2008. s. 21.

⁹¹ Dietz, M., margauxdietz (28.11.18). [Bildtext] Hämtad från: <https://www.instagram.com/p/BqvHY8mlt7x/> (08.11.2019)

Savior Complex, att hon är välkommen oavsett vad som pågår.⁹² Precis som Hall beskriver så kan Dietz position, bildtext och målgrupp tydas med den vita människans civiliserande och utvecklande kunskaper, i relation till hur samhället har behandlat barnen.⁹³ Bilden signalerar även om det primitiva förhållande personerna på lägret lever under, salen består inte av mer än bänkar, golv, tak och fönster. Vilket även lyfter de representationer Hall beskriver som vanligast vid publicerade bilder på svarta människor, primitivitet och dåliga, i form av samhällsförhållanden.⁹⁴ Enligt Loombas postkoloniala teori så speglas det globala syd som våldsamma och saknad av moral, vilket kan gå att tolka utifrån bilden och bildens kontext.⁹⁵

Dietz samarbetar med en organisation, oavsett om det är av välvilja är hennes uppdrag att sprida information om könsstympning. Målet med spridningen av information är, som Dietz skriver, att ”den här hemska olagliga tradition måste stoppas”.⁹⁶ Det gör Dietz genom att publicera bilder på utsatta barn som rymt hemifrån. Som Mostafanezhad betonar det så lyfter fotografier på barn, med anledning till ökat bistånd eller information, en fortsatt postkolonialistisk norm vad gäller maktförhållanden mellan västvärlden och de *Andra*.⁹⁷ I likhet med tidigare publiceringar syns återigen barnen porträtteras som en anonym och homogen grupp.

4.2.3 Bild 1.6

Bild 1.6, är den första bilden i analysen med fokus på endast ett barn.⁹⁸ Bilden är tagen med selektiv skärpa, d.v.s. att bakgrunden blir oskarp. Bilden är även tagen med en halvbildsvinkel vilket ger fokus på ansikte,

[Bild 1.6: Barn i klänning]

---

⁹² Hughey, M, W. 2014. s. 31.

⁹³ Hall, S. 1997. S. 242-249.

⁹⁴ Hall, S. 1997. S. 228-229.

⁹⁵ Loomba, A. 2015. s. 20-22.

⁹⁶ Dietz, M., margauxdietz (28.11.18). [Bildtext]. Hämtad från: <https://www.instagram.com/p/BqvHY8mlt7x/> (08.11.2019)

⁹⁷ Mostafanezhad, M. 2014. S. 115.

⁹⁸ Dietz, M., margauxdietz (28.11.18). [Bild 1.6: Barn i klänning]. Hämtad från: <https://www.instagram.com/p/BqvHY8mlt7x/> (08.11.2019)

armar och händer, samt känslor, blick och gest. Vinkeln är neutral vilket skapar ett jämligt perspektiv.⁹⁹ Barnen befinner sig i en ljus lokal. I bakgrunden syns flertalet barn sitta vid bänkar. Tre av dem ser rakt in i kameran. Två av barnen i bakgrunden har en allvarlig blick. Det ser ut, precis som bild 1.4 och 1.5, att det pågår en föreläsning. Barnet som är i fokus har sin blickriktning rakt in i kameran. Barnet är iförd en vit klänning med volanger och en rosa rosett runt midjan. Den ser ut, efter vad jag tolkar det, som en prinsessklänning. Barnet håller ut sin ena arm samtidigt som den andra handen drar ett armband upp över armen.

Konnotationen och känslan i bilden drar associationer till en allvarlig och sammanbiten situation. Några av barnen i bakgrunden ser med allvarliga och skeptiska blickar in i kameran. Barnet i fokus ser in i kameran med stora ögon. Eftersom barnet i fokus är det enda barnet som står upp så tolkar jag det som att barnet uttråkad och har möjligen mycket spring i benen. Därav leker med sitt armband. Känslan som barnet utstrålar tolkar jag som antingen sorg, sårbarhet, förvirring, skeptiskhet eller nyfikenhet. Barnets klädsel kan, enligt min tolkning, associeras till försiktighet, försynthet och kvinnlighet. Dietz beskriver även i bildtexten att "(...) det är många fler därute som inte är här på lägret och får sina liv förstörda" samt "Mary som är på en av bilderna har kämpat mot könsstympning i Kenya i hela sitt liv och de här lägret gör skillnad".¹⁰⁰ Det i relation till bilden berör och väcker känslor i mig till att vilja hjälpa eller rädda Kenyas utsatta barn.

För att tolka bilden ur ett postkolonialt perspektiv kan paralleller dras till barnets skuldlöshet och beroendeställning. Mostafanezhad skriver att barnet depolitiserar ojämlikheten, att frågan om politik och makt försvinner på grund av barnets association med oskyldighet och utsatthet.¹⁰¹ Så enligt min tolkning är det, trots den neutrala vinkeln, fortfarande en tydlig maktskillnad mellan barnet och personen bakom kameran samt att barnet används för att depolitiserar mötet i bilden. Dessutom, med konnotationen till att hjälpa och rädda barnen i Kenya, kan tolkningen dras till *White Savior Complex*. Återigen kan de stereotypiska dragen, Hughey nämner, påvisa nöden av hjälp från "det hemiska samhället".¹⁰² Konsekvenser som kan uppkomma av den här typen av porträtter-

---

⁹⁹ Carlsson, A & Koppfeldt, T. 2008. s. 21

¹⁰⁰ Dietz, M., margauxdietz (28.11.18). [Bildtext]. Hämtad från: <https://www.instagram.com/p/BqvHY8mlt7x/> (08.11.2019)

¹⁰¹ Mostafanezhad, M. 2013. S. 490-492.

¹⁰² Hughey, M, W. 2014. s. 168.

ringar är som Hall betonar, negativa associationer och fientlighet ¹⁰³, samt utnyttjande av barn för ökat känslomässigt narrativ och ökad spridning av information.¹⁰⁴

---

¹⁰³ Hall, S. 1997. S. 239.

¹⁰⁴ Fehrenbach, H & Rodogno, D. 2015. S. 1121-1122.

5 Slutsats och diskussion

Uppsatsen syfte har varit att undersöka hur och på vilka sätt barn porträtteras i marknadsföring för humanitära insatser, i detta fall via inlägg publicerade av två svenska influerare på Instagram. Jag har använt bildanalys och postkolonial teori för att besvara frågeställningarna, ”Hur porträtteras barnen, i samband med humanitärt arbete, av de två influerarnas publicerade inlägg på Instagram”, ”Bidrar influerarnas inlägg med barn till reproduktion av postkoloniala normer vad gäller representation och stereotyper? Och i så fall på vilka sätt?” Samt ”Vems berättelse synliggör de publicerade bilderna? Finns ett underliggande narrativ om *White Savior Complex*?”. För att förtydliga resultaten kommer detta avsnitt delas in i två kategorier, *resultat* och *diskussion*. Det förstnämnda presenterar resultaten av analysen i relation till frågeställningarna, det sistnämnda öppnar för diskussion av syfte och resultat.

5.1 Slutsats

Bildanalysen av materialet har belyst flertalet genomgående teman och skillnader mellan influerarnas inlägg. En likhet är att det i både Carolina Gynning och Margaux Dietz publicerade bilder på barn finns en kontrast mellan det primitiva barnet och den vita, civiliserade influerarna. En annan skildring i analysen är kopplingen till Halls teori om representation och stereotypering av *de Andra*, precis som nämnt innan beskriver Hall att representationen främst lyfter motsatta egenskaper och gärna båda motsatser på samma gång.¹⁰⁵ Gynnings publicerade inlägg representerar och stereotyperar barnen som framförallt lyckliga, primitiva, lättade och tacksamma. I kontrast speglas Gynning som hjälte, moder, betydelsefull, civiliserad, utvecklad och engagerad. Kontrasten beskriver inte bara motsatta egenskaper utan bekräftar således Hugheys teori om *white savior complex*, d.v.s. den vita som räddar icke-vita från sitt lidande och sina hemska samhällen. Det blir en tydlig dikotomi mellan Vi och Dem, att det västerländska vi ska rädda och hjälpa tredje världens dem, i detta fall barnen.¹⁰⁶

---

¹⁰⁵ Hall, S. 1997. s. 228-229.

¹⁰⁶ Hughey, M, W. 2014, s. 1-165.

Till skillnad från Gynning så är Dietz publicerade inlägg mer diskreta vad gäller publicerade bilder, bildtext och information om kontexten. Men liknande Gynning så porträtteras barnen på Dietz inlägg som lyckliga (och olyckliga), utsatta, primitiva och i nöd av hjälp. Dietz pendlar i inläggens narrativ om *white savior complex*, det är specifikt på bild 1.4, där Dietz är centrerad, lycklig och kärleksfull som teorin enkelt kan appliceras. Däremot går det att associera, precis som i Gynnings fall, avbildningen av *de Andra*, dikotomin mellan Vi och Dem endast i kontrast av Dietz närvaro som vit människa. Dietz väljer att publicera inlägg på utsatta flickor som med applicering av Loombas postkoloniala teori speglar det globala syd som våldsamma och avsaknad av moral, vars förmåga att ta hand om sina egna barn inte är möjlig utan kräver förstärkning från västvärlden.¹⁰⁷

Ytterligare en skillnad mellan Gynning och Dietz kontext och publiceringar är de olika situationerna som arbetet behandlar. Gynnings inlägg porträtterar det glada och hjälpta barnet, efter att Gynning och [eau]bottle gjorde det möjligt för dem att få rent vatten. Dietz däremot porträtterar det ledsna barnet, vars utsatthet och behov av hjälp måste belysas för bistånd. Analysen av de två influerarnas publicerade bilder tillsammans, blir en motsättning av representation och stereotypering av *de Andra* i det globala syd, precis som Hall lyfter i sin teori.¹⁰⁸ Å ena sidan en glad befolkning som är på väg i rätt riktning med hjälp av västvärlden, å andra sidan ett hemskt samhälle som sviker sina barn vars behov av västvärlden är stort.

Analysen av materialet har även speglat influerarnas porträttering av barnen som en homogen grupp, det är framförallt tydligt när influerarnas inlägg inte fokuserar på individnivå utan fokus i bilderna och i bildtexten ligger på influerarens egna känslor, tankar, upplevelser och arbete. Något som även det lyfter Halls teori om representation och stereotypering av *de Andra* samt Hugheys teori om *white savior complex*. I och med att ingen av influerarna väljer att lyfta berättelser på individnivå blir barnen lätt en symbol för ett helt samhällsproblem, eller möjligtvis ett helt land. En tydlig förenkling och avpolitisering av situationen och verkligheten. De båda influerare har stora plattformar på Instagram, vardera med över 300.000 följare vilket, som skrivet innan, utifrån Ge

---

¹⁰⁷ Loomba, A. 2015. s. 20-22.

¹⁰⁸ Hall, S. 1997, s. 228-229.

och Gretzels forskning belyser makroinflytande.¹⁰⁹ Influernas stora påverkan sprider representationer och stereotyper av det globala syd men också den fortsatta kritiska användningen av bilder på barn.

---

¹⁰⁹ Ge, J & Gretzel, U. 2018. S. 1277.

5.2 Diskussion och avslutande reflektioner

Det jag ansett intressant med studien är appliceringen av bildanalys på den här typen av material. I kombination med postkolonial teori blir det tydligt på vilka sätt bildens makt har och på vilka sätt bilden är betydelsefull för att belysa strukturer i samhället. Analysen därefter har redogjort för hur de två svenska influerarna porträtterade barn och *de Andra* vid publicerade bilder på Instagram i samband med humanitärt arbete.

5.2.1 Användning av influerare vid humanitära arbeten

Fördelen med att använda influerare inom humanitära företag och organisationer är, som skrivet innan, dess spridning och belysning av globala problem. Konsekvenser som uppstår är enligt mig den tydliga dikotomin mellan *Vi och Dem*, där västvärlden ses som ”räddare”. Dessutom sprids det, som påvisat, negativa associationer av Afrika och det globala syd som underutvecklade och ociviliserade, samt en bild av att västvärlden ska rädda dem. Influerares är ett relativt nytt yrke och de sociala plattformarna används främst för att marknadsföra sig själv och andra företag. Min analys har lyft vad som händer när en influerare övergår från att på sin plattform spegla sitt liv och sitt eget perspektiv, till att fokusera på humanitärt arbete. Något som resulterar i att influeraren fortsätter lyfta sig själva i den nya kontexten. Anonymiseringen av barnen och framhävandet av sig själv leder till frågan, varför finns inte namn och berättelse om barnen med på inläggen? Min analys visar på att det utesluter och marginaliserar, som i postkolonialt perspektiv, *de Andras* röster i kontrast med influerarens känslor och tankar.

5.2.2 Användning av barn vid humanitärt arbete

Studien har lyft diskussionen om användningen av bilder på barn via humanitära arbeten och barnets påverkan. Att barn används vid spridningen av globala problem är av en specifik anledning, att skapa ett känslomässigt band och öka spridningen av information. Barnet, som skrivet tidigare, stimulerar känslor samtidigt som det används som politiska verktyg för biståndsökning och för att målgrupper ska agera. För mig var fenomenet något nytt, men som är viktigt att fortsätta diskutera och reflektera över. Precis som skrivet innan blir återigen barnet ett verktyg och symbol, vilket leder till exploatering och påverkan av barnets integritet. Nya frågor som har uppstått i relation till undersökningen men som med hjälp av undersökningen inte kunnat blivit besvarade är om

kontexten handlade om publiceringar på vita barn. Hur hade reaktionerna då varit? Hade det varit lagligt? Andra frågor som uppstått i relation till användningen av barnet är om det krävs utbildning för arbetet? Krävs inte specifika kunskaper för att gräva brunnar eller träffa traumatiserade barn?

5.2.3 Begränsningar och reflektioner

När jag samlade mitt material så uppstod flera begränsningar, jag hittade inte antalet influerare som önskat i Sverige, jag har inte tagit kontakt med använda influerare och jag har endast analyserat kvinnliga influerare. Jag fann några fler influerare som exempel men där dem hade publicerat videofilmer istället för bilder. Därav valde jag aktivt att inte ta med dem i min undersökning. Trots att min undersökning inte kan påvisa ett generellt problem så kan den påvisa vilka strukturer som fortsatt forskning bör ha koll på. Jag tror att fenomenet är ett växande problem, dels så ökar antalet influerare (vars jobb är att profitera och tjäna pengar på samarbeten) och dels så ökar användningen av influerare vid humanitärt arbete eller belysningar.

Jag har i arbetet inte tagit kontakt med Gynning och Dietz är för att bilderna är publicerade offentligt, dom är dessutom publicerade förra året – vilket har gett tid för influerarna att svara på kritik och redigera sina inlägg. Men på grund av att jag inte tagit kontakt med dem så har dem inte haft möjlighet att försvara sig. I samband med dessa publiceringar har jag, vid undersökning av deras Instagramkonton, inte hittat kompletterad text i till arbetet där influerarna vidare förklarar skälen eller besvarat kritik för resonerna. Det jag dock inte vet är om det finns skrivet på något annat forum. Jag vill dock återigen vara tydlig med att undersökningen inte är kritik mot influerarna personligen, utan mot strukturer och normer samt deras yrkesroll i samhället.

I samband med denna studie har flertalet frågor kring min egen position åter dykt upp. Till en början beskrev jag att min avsikt inte var att exploatera eller föra någon annans talan, med utifrån ett postkolonialt perspektiv kan det vara möjligt att så är fallet. Analysen har påvisat att bilderna reproducerar vissa postkoloniala normer, men samtidigt är det jag som valt vilka normer som ska belysas och därav även *White Savior Complex*. Blir min belysning av nämnda konsekvenser ett förlängt påstående att det globala syd ligger under det globala nord, och därmed främst västvärldens, händer?

På grund av att jag använder mig av den postkoloniala teorin så har inte fokus varit på kön. Jag har i studien endast använt mig av kvinnliga influerare – vilket hade varit

möjligt för en applicering av feministiskt perspektiv. De manliga influerarna jag hittade hade endast publicerade videoklipp i samband med humanitära insatser, vilket hamnade i kontrast till min valda metod.

5.2.4 Förslag till vidare forskning

Det krävs för framtiden en större bredd inom denna forskning. Speciellt vad gäller den nya kändisen, influerarens, uppkomst inom humanitära insatser men även vad gäller influerarens politiska interaktioner och social påverkan. Mitt förslag till vidare forskning vad gäller hur barn porträtteras inom humanitära arbeten är att undersöka på vilka sätt publiceringar, liknande de två influerarna, möjligen inverkar på exploatering av barnet och dess integritet. Det kan även vara intressant att undersöka det i parallell till införandet av barnkonventionen. Barnet vet inte själv i vilken utsträckning bilder på dem används, och med dagens sociala medier så blir spridningen stor.

Referenser

Böcker

Carlsson, Anders & Koppfeldt, Thomas, *Visuell retorik: bilden i reklam, nyheter och livsstilsmedia*, 1. uppl., Liber, Malmö, 2008.

Hall, S. "The Spectacle of the 'Other'", i Hall, Stuart (red.), *Representation: cultural representations and signifying practices*, SAGE, London, 1997.

Hughey, Matthew W., *The white savior film [Elektronisk resurs]: content, critics, and consumption*, Temple University Press, Philadelphia, 2014.

Loomba, Ania, *Colonialism/postcolonialism*, Third edition., Routledge, Milton Park, Abingdon, Oxon, 2015.

Page, Ruth E., *Narratives online: shared stories in social media*, Cambridge University Press, New York, 2018.

Robertson, Alexa, *Narrativanalys*, i Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red), *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 3., [utök.] uppl., Studentlitteratur, Lund, 2012.

Artiklar

Casaló, Luis V., Carlos Flavián, and Sergio Ibáñez-Sánchez. "Influencers on Instagram: Antecedents and Consequences of Opinion Leadership." *Journal of Business Research*, January 2018. doi:10.1016/j.jbusres.2018.07.005.

Daley, Patricia. "Rescuing African Bodies: Celebrities, Consumerism and Neoliberal Humanitarianism." *Review of African Political Economy* 40, no. 137, September 2013. doi:10.1080/03056244.2013.816944.

Fehrenbach, Heide, and Rodogno, Davide. "'A Horrific Photo of a Drowned Syrian Child': Humanitarian Photography and NGO Media Strategies in Historical Perspective." *International Review of the Red Cross* 97, no. 900, December 2015. doi:10.1017/S1816383116000369

Ge, Jing, and Ulrike Gretzel. "Emoji Rhetoric: A Social Media Influencer Perspective." *Journal of Marketing Management* 34, no. 15/16, November 2018. doi:10.1080/0267257X.2018.1483960.

Goodman, Michael K., and Christine Barnes. "Star/Poverty Space: The Making of the 'Development Celebrity.'" *Celebrity Studies* 2, no. 1, March 2011. doi:10.1080/19392397.2011.544164.

Mičová, Simona. "New Personalities of Online." *Megatrends & Media: Media Farm - Totems & Taboo*, January 2018.

Mostafanezhad, Mary. “‘Getting in Touch with Your Inner Angelina’: Celebrity Humanitarianism and the Cultural Politics of Gendered Generosity in Volunteer Tourism.” *Third World Quarterly* 34, no. 3, April 2013.

doi:10.1080/01436597.2013.785343.

Mostafanezhad, Mary. “Volunteer Tourism and the Popular Humanitarian Gaze.” *Geoforum* 54, July 2014. doi:10.1016/j.geoforum.2014.04.004.

Webbkällor

Dietz, M., margauxdietz. [Instagram konto]. Hämtad från: <https://www.instagram.com/margauxdietz/> (08.14.2019)

[Eau]bottle (företag). Brunnar. Hämtad från: <https://eabottle.com/brunnar/?lang=sv>. (08.04.2019)

Gynning, C., carolinagynning. [Instagram konto]. Hämtad från: <https://www.instagram.com/carolinagynning/> (08.14.2019)

Läkarmissionen (organisation). Vårt arbete/om oss. Hämtad från: <https://www.lakarmissionen.se/vart-arbete/om-oss/>. (08.04.2019)

Bildkällor

Dietz, M., margauxdietz (28.11.18). [Bild 1.4: Dietz och barnen äter]. Hämtad från: <https://www.instagram.com/p/BqvHY8mlt7x/> (08.11.2019)

Dietz, M., margauxdietz (28.11.18). [Bild 1.5: Folksamling]. Hämtad från: <https://www.instagram.com/p/BqvHY8mlt7x/> (08.11.2019)

Dietz, M., margauxdietz (28.11.18). [Bild 1.6: Barn i klänning]. Hämtad från: <https://www.instagram.com/p/BqvHY8mlt7x/> (08.11.2019)

Gynning, C., carolinagynning (04.12.18). [Bild 1.1: Gynning omringad av barn]. Hämtad från: https://www.instagram.com/p/Bq-g_32FYmu/ (08.11.2019)

Gynning, C., carolinagynning (05.12.18). [Bild 1.2: Barn springer mot kameran]. Hämtad från: https://www.instagram.com/p/Bq_9eoGFeWM/ (08.11.2019)

Gynning, C., carolinagynning (09.12.18). [Bild 1.3: Gynning och barn kramas]. Hämtad från: https://www.instagram.com/p/BrLpH4clg_X/ (08.11.2019)

Bilagor

Lathund för bildanalys

Utgångspunkter:

Hur är bilden konstruerad?

Hur kan bilden tolkas i dess delar och i sin helhet?

Hur skapar olika bilduttryck betydelser och konnotationer?

1. Inledning

1.1 Medium och genre: Vilket är mediet? I vilken genre eller kontext uppträder bilderna?

1.2 Målgrupp: Vilken målgrupp vänder sig bilden till i första hand?

1.3 Bakgrund: Om bilden eller innehållet (eventuellt)

2. Tolkning och analys

2.1 Bildbeskrivning (denotation)

Vad man ser:

- Människan
- Föremålen
- Miljön
- Situationen
- Bildkontext (bakgrund, omgivning, tidningssida, rubriker, text m.m.)

Hur man ser (bildeestetik):

- Gestalt
  - Placering
  - Bildvinkling
  - Bildutsnitt
  - Skärpa
  - Blickriktning
  - Ljus och kontrast
  - Färg
- (Annat)

Beakta även annat innehåll i bilden, t.ex.:

- Symbol
- Varumärke, logotyp
- Metonymi
- Metafor

(Annat)

2.2 Tolkning (konnotation) och diskussion

- Se frågeställningarna under utgångspunkten.¹¹⁰

---

¹¹⁰ Carlsson, Anders & Koppfeldt, Thomas, *Visuell retorik: bilden i reklam, nyheter och livsstilsmedia*, 1. uppl., Liber, Malmö, 2008, s. 61.